

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Statsråden

Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref
3688

Vår ref
26/1709-

Dato
11. september 2026

**Svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 3688 fra
stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum**

Representanten Trygve Slagsvold Vedum stilte følgende spørsmål:

«Kan statsråden legge frem et estimat på de økonomiske konsekvensene for tradisjonelle gårdsbruk i Telemark dersom Frp skulle få vedtatt sitt forslag i deres alternative statsbudsjett om å redusere støtten til jordbruket med 3,4 milliarder kroner, og kan statsråden estimere hvor store markedsinntekter det norske tollvernet tilfører jordbruket?»

Svar:

Jordbruksavtalens budsjett for 2026 er på 30,1 milliarder kroner. En reduksjon i støtten på 3,4 milliarder innebærer et kutt på 11,3%. Det kan ikke gis noe presist svar på hva de økonomiske konsekvensene for tradisjonelle gårdsbruk i Telemark ville bli, siden det ikke er angitt hvordan kuttet ville bli fordelt på ordninger, produksjoner og etter størrelse.

Tabell 1 gir likevel et statisk beregnet anslag for noen referansebruk, gitt at sum tilskudd for hvert bruk ble redusert som gjennomsnittet, dvs. med 11,3%. FRP vil iflg. partiprogrammet prioritere heltidsbruk. Typiske bruk i Telemark er ofte mindre enn gjennomsnittet.

Tabell 1. Statisk beregnet effekt av kutt i sum tilskudd med 11,3%. Tall for 2026.

	Bruk 1 35 årskyr	Bruk 22 367 daa korn	Bruk 3 157 sauer	Bruk 8 30 ammekyr	Bruk 9 Frukt og bær
Sum tilskudd 2026	1 821 462	410 514	981 852	1 289 343	1 029 815
FRPs kutt	-205 747	-46 370	-110 907	-145 640	-116 325
Familieårsverk	1,811	0,370	1,160	1,174	1,035
FRPs kutt per familieårsverk	-113 609	-125 325	-95 609	-124 012	-112 391

Kilde: Egne beregninger basert på Budsjettnemnda for jordbruket.

Som det framgår av tabellen vil et middels bruk med melkeproduksjon få et kutt på over 200 000 kroner, tilsvarende om lag 115 000 kroner per familieårsverk. Siden det er svært ulik størrelse, målt i årsverk, på brukene i tabell 1, vil kuttene variere mye på bruksnivå. Målt per familieårsverk utgjør et slikt gjennomsnittskutt fra om lag 100 000 kroner til om lag 125 000 kroner per familieårsverk.

Når det gjelder tollvernets betydning for markedsinntektene i jordbruket viser OECDs beregninger at markedsprisstøtten (MPS) i gjennomsnitt for 2022-2024 lå på 678 mill. USD. I denne beregningen er ikke all norsk jordbruksproduksjon representert, og beregningen forutsetter at produsentprisene i Norge ville bli som de internasjonale referanseprisene uten tollvernet. Det finnes ikke et eget estimat for hvor stor andel av MPS som kan tilskrives tollvernet alene, men i Norges tilfelle kan man anta at mesteparten av MPS i praksis kan tilskrives tollvernet.

Den årlige verdien av prisstøtten som i hovedsak følger av importvernet har altså de siste årene ligget på omtrent 7 mrd. kroner. Å vurdere den direkte effekten av bortfall av denne prisstøtten er krevende, men en isolert statistisk vurdering skulle tilsi at en fjerning av tollvernet ville kunne gi mer enn 7 mrd. kroner i reduserte inntekter, da noen produksjoner ikke er representert i beregningen.

Med hilsen

Nils Kristen Sandtrøen